

ДЕРЖАВНА ФІСКАЛЬНА СЛУЖБА УКРАЇНИ

ЛИСТ

від 07.09.2015 р. № 19062/6/99-99-19-02-02-15

Щодо оподаткування неприбуткових організацій в частині курсових різниць в умовах дії нової редакції Податкового кодексу України (далі - Кодекс)

У зв'язку з прийняттям Закону України від 17 липня 2015 року № 652-VIII «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування неприбуткових організацій» (далі - Закон № 652), починаючи з 13 серпня 2015 року, розширюється перелік суб'єктів господарювання неприбуткових підприємств, установ та організацій, які не є платниками податку на прибуток підприємств, та змінюється порядок їх оподаткування податком на прибуток.

Відповідно до внесених Законом № 652 змін, неприбутковим підприємством, установою та організацією є підприємство, установа та організація (далі - неприбуткова організація), що одночасно відповідає таким вимогам:

утворена та зареєстрована в порядку, визначеному законом, що регулює діяльність відповідної неприбуткової організації;

установчі документи якої містять заборону розподілу отриманих доходів (прибутків) або їх частини серед засновників (учасників), членів такої організації, працівників (крім оплати їхньої праці, нарахування єдиного соціального внеску), членів органів управління та інших пов'язаних з ними осіб;

установчі документи якої передбачають передачу активів одній або кільком неприбутковим організаціям відповідного виду або зарахування до доходу бюджету у разі припинення юридичної особи (у результаті її ліквідації, злиття, поділу, приєднання або перетворення);

внесена контролюючим органом до Реєстру неприбуткових установ та організацій (далі - Реєстр) (пп. 133.4.1 п. 133.4 ст. 133 Кодексу).

До неприбуткових організацій, що відповідають вимогам цього пункту і не є платниками податку можуть бути віднесені, зокрема, благодійні організації (пп. 133.4.6 п. 133.4 ст. 133 Кодексу).

Доходи (прибутки) неприбуткової організації використовуються виключно для фінансування видатків на утримання такої неприбуткової організації, реалізації мети (цілей, завдань) та напрямів діяльності, визначених її установчими документами (пп. 133.4.2 п. 133.4 ст. 133 Кодексу).

Загальні засади благодійної діяльності в Україні встановлено Законом України від 05 липня 2012 року № 5073-VI «Про благодійну діяльність та благодійні організації» (далі - Закон № 5073), відповідно до п. 3 ч. 1 ст. 1 якого благодійною організацією вважається юридична особа, частки права, засновницькі документи якої визначають благодійну діяльність в одній або декількох сферах, визначених цим Законом, як основну мету її діяльності.

Метою благодійних організацій не може бути отримання і розподіл прибутку серед засновників, членів органів управління, інших пов'язаних з ними осіб, а також серед працівників таких організацій (ч. 1 ст. 11 Закону № 5073). При цьому благодійні організації мають право здійснювати господарську діяльність без мети отримання прибутку, яка сприяє досягненню їх статутних цілей (ч. 4 ст. 16 Закону № 5073).

Це відповідає визначенню благодійної діяльності, під якою розуміється добровільна особиста і/або майнова допомога для досягнення визначених Законом № 5073 цілей, що не передбачає отримання благодійником прибутку, а також сплати будь-якої винагороди або компенсації благодійникові від імені або за дорученням бенефіціара (п. 2 ч. 1 ст. 1 Закону № 5073).

Отже, внесені до Реєстру благодійні організації не сплачують податок на прибуток з будь-яких доходів, отриманих від статутної діяльності, за умови, що такі доходи

(прибутки) використовуються такою неприбутковою організацією виключно для фінансування видатків на утримання такої неприбуткової організації, реалізації мети (цілей, завдань) та напрямів діяльності, визначених її установчими документами (пп. 133.4.2 п. 133.4 ст. 133 Кодексу).

Враховуючи викладене, дохід неприбуткової організації, отриманий у вигляді позитивного значення курсових різниць від перерахунку іноземної валюти, отриманої в якості доходу від статутної діяльності, не є об'єктом оподаткування податком на прибуток.

Поряд з цим повідомляємо, що Кодексом у редакції, що діяла до 01.01.2015 р., порядок оподаткування неприбуткових організацій і установ визначався ст. 157.

Так, відповідно до п. 157.3 ст. 157 Кодексу від оподаткування звільнялися доходи благодійних організацій, отримані, зокрема, у вигляді коштів або майна, які надходили таким неприбутковим організаціям від ведення їх основної діяльності, з урахуванням положень п. 157.13 ст. 157 Кодексу.

Отримавши доходи з інших, ніж визначені п. 157.3 ст. 157 Кодексу джерел, така неприбуткова організація (у цьому випадку благодійна організація) зобов'язана була сплатити податок на прибуток, який визначається як сума доходів, отриманих з таких інших джерел, зменшена на суму витрат, пов'язаних з отриманням таких доходів, але не вище суми таких доходів без врахування суми амортизаційних відрахувань (п. 157.11 ст. 157 Кодексу).

Особливості оподаткування операцій з розрахунками в іноземній валюті встановлено п. 153.1 ст. 153 Кодексу.

Визначення курсових різниць від перерахунку операцій, виражених в іноземній валюті, заборгованості та іноземної валюти здійснювалось відповідно до положень (стандартів) бухгалтерського обліку.

При цьому прибуток (позитивне значення курсових різниць) урахувався у складі доходів платника податку, а збиток (від'ємне значення курсових різниць) - у складі витрат платника податку (пп. 153.1.3 п. 153.1 ст. 153 Кодексу).

Враховуючи викладене, дохід неприбуткової організації (установи), отриманий у вигляді позитивного значення курсових різниць від перерахунку іноземної валюти, отриманої в якості доходів, звільнених від оподаткування, що зазначені у п. 157.3 ст. 157 Кодексу, у звітних періодах до 1 січня 2015 року не вважався об'єктом оподаткування податком на прибуток.

У разі якщо неприбуткова організація здійснювала інші операції, які підлягали оподаткуванню відповідно до п. 157.11 ст. 157 Кодексу, позитивне значення курсових різниць від перерахунку іноземної валюти, отриманої в якості доходів від таких операцій, враховувалось при визначенні об'єкта оподаткування.